

**ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ЮРИДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ
ПРИ ВИВЧЕННІ ТЕМИ “АДВОКАТУРА ВЕЛИКОБРИТАНІЇ”
СТУДЕНТАМИ ЮРИДИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ
НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ**

Як відомо, юридична термінологія – сукупність термінів, яка виражає систему правових понять і призначена забезпечувати потреби спілкування у сфері юридичної науки і практики. Формується під впливом зовнішніх і внутрішньомовних факторів [1, 476]. У контексті нашого дослідження виступає як засіб засвоєння студентами-юристами іноземної юридичної термінології і, водночас, сприяє поглибленому засвоєнню конкретного правознавчого матеріалу з теми “Адвокатура Великобританії”.

Завданнями пропонованої роботи є: 1) аналіз основної юридичної термінології англійської адвокатури, а саме: “соліситор”, “баристер”, “аторней”, в історичному контексті їх виникнення, становлення і розвитку; 2) використання зазначених юридичних інститутів в англійській адвокатській практиці; 3) формування мовленнєвої культури майбутніх юристів на рівні усного і писемного мовлення.

Історико-правовий підхід дає можливість встановити, що англійська адвокатура (адвокатська система) є однією з найдавніших і найдосконаліших у світі. Здобувши початкові форми ще на початку другого тисячоліття, вона і сьогодні є гордістю не тільки англійської, але і світової юриспруденції. У процесі свого становлення й розвитку судові захисники розділилися на соліситорів, баристерів і аторнеїв [2].

Соліситор (англ. *colicitor*, первісно – підбурювач, згодом – агент, представник; від старофранцузької *solliciteur* – підбурювач; з латинської *sollicitare* – збуджувати, переконувати) – повірений у справах, який представляє інтереси довірителя у суді чи іншій установі. У Великобританії правовий статус

соліситорів регулюється законом 1974 р., за яким він повинен мати юридичну освіту або закінчити курс навчання при юридичному товаристві, скласти спеціальні іспити і пройти дворічне стажування [3, 77].

Роль соліситорів полягає у наданні широкого спектру юридичних послуг населенню: від угод з нерухомістю до складання контрактів і вирішення питань спадкування. Вони також займаються позовами про заподіяння шкоди здоров'ю, виступають в якості консультантів з юридичних питань, ведуть справи від імені своїх клієнтів у судах, беруть безпосередню участь при укладанні міжнародних контрактів. Важливою сферою їх діяльності є сімейне право – вони часто виступають у ролі адвокатів при вирішенні питань сім'ї та шлюбу.

Баристер (англ. barrister, від bar – бар'єр), що відокремлює суддів від підсудних. У Великобританії – адвокат вищого рангу (порівняно з соліситором), який має право виступати у всіх судах, включаючи найвищі. Звання “баристер” присвоюється особам, які мають юридичну освіту і є членами однієї з адвокатських корпорацій. Поділяються на юніорів (молодших) та королівських радників або “шовкових” (оскільки мають з'являтися у суді в шовкових мантиях і рукавичках).

Баристер – адвокат, що бере на себе захист інтересів клієнта у суді. До цього він не знає ні справи, ні особи, яку захищає. Отримавши матеріали від соліситора, баристер їх вивчає, вносить потрібні доповнення і виступає з аргументованим спростуванням обвинувачення перед присяжними. Баристер не має права відмовити у захисті жодному з клієнтів. Перевага віддається не гонорарові чи юридичному інтересу, а тяжкості злочину, в якому звинувачується конкретна особа.

Вище професійне визнання для баристера – отримання звання королівського адвоката (QC). Вони належать до світової еліти експертів. Їх досвідом користується уряд, компанії та приватні фахівці в усьому світі [4, 279].

Аторней (англ. attorney) – в англосаксонських країнах повірений або

представник іншої особи, що виступає замість нього і від його імені при здійсненні угоди або іншого акту поза судом.

Генеральний (головний) аторней (Attorney-General) – це юрисконсулт і адвокат Корони в Англії, який призначається з числа баристерів, засідає в Палаті громад для захисту та роз'яснення міністерських проектів з юридичного боку. Для Шотландії та Ірландії призначається особливий генеральний аторней [5, 84].

Наявність двох категорій адвокатів та розподіл англійських адвокатів на баристерів і соліситерів, за визнанням багатьох фахівців у галузі історії адвокатури, в тому числі й самих англійців, по суті, є анахронізмом, однак спадкоємність в адвокатській професії та вірність традиції, а також те, що вище адвокатське звання баристера повинно бути заслужене, залишає цю традицію незмінною.

Висновки. Аналізуючи введені у контекст нашого дослідження юридичні терміни за їх походженням і сутнісною значимістю, досягаємо тієї обставини, за якої процес “входження” іноземної юридичної термінології до складу української юридичної лексики проходить опосередковано, усвідомлено і результативно.

Література

1. Юридична термінологія / Н.В. Артикуца, І.Б. Усенко // Юридична енциклопедія: В 6 т. / Редкол.: Ю.С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. – К.: “Укр. енцикл.”. – Т. 6: Т-Я. – 2004. – 768 с.
2. Правовые системы стран мира: Справочник / Ф.М. Решетников. – М.: Юрид. литература, 1993. – 256 с.
3. English Legal System. London-Dublin-Edinburgh, 1994-247 s.
4. Уокер Р. Английская судебная система / Рональд Уокер. – М.: Юридическая литература, 1980. – 398 с.
5. Святоцький О.Д., Медведчук В.В. Адвокатура: історія і сучасність / О.Д. Святоцький, В.В. Медведчук. – К.: Ін Юре, 1997. – 320 с.